

Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry
Strengberginkatu 1
PL 87
68601 PIETARSAARI

Päätös kalataloudellisen tarkkailuohjelman hyväksymisestä

ASIA

Lapuanjoen kalataloudellisen yhteistarkkailuohjelman hyväksyminen

HAKIJA

Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry tarkkailuvelvollisten puolesta

ASIAN VIREILLETULO

Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry on tarkkailuvelvollisten puolesta toimittanut 31.1.2022 Varsinais-Suomen ELY-keskukseen hyväksyttäväksi esityksen Lapuanjoen yhteistarkkailuohjelmasta kalataloudellisen tarkkailun osalta vuodesta 2022 lähtien.

TOIMINTA

Kalataloudelliseen yhteistarkkailuun osallistuvat seuraavat tahot:

- Alavuden kaupungin jätevedenpuhdistamo
- Alajärven kaupungin Lehtimäen jätevedenpuhdistamo
- Lapuan Jätevesi Oy:n jätevedenpuhdistamo
- Kauhavan Vesi Oy:n Kauhavan ja Härmäin jätevedenpuhdistamot
- Lapuan Peruna Oy
- Stadsforsin voimalaitos
- Neova Oy, 5 turvetuotantoaluetta
- EPV Bioturve Oy, 9 turvetuotantoaluetta
- Esa Tammela, Tervaneva
- Kurjennevan Turve Oy, Kurjenneva
- Pohjanmaan Biolämpö Oy, Haapokonto
- Mantelan Turve Ay, Matinneva
- Jussi Syrjämäki Oy, Haapaneva, Polvenneva ja Kakkaraneva
- Veljekset Nurmimäki Ay, Rahkaneva

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Lapuanjoen kalataloudellinen yhteistarkkailu perustuu Lapuanjoen vesistöalueella sijaitsevien pistekuormittajien ympäristölupapäätöksiin, joiden perusteella luvansaajien on tarkkailtava toimintansa kalataloudellisia vaikutuksia. Yhteistarkkailuun osallistuvien toimijoiden lupatiedot on esitetty tämän päätöksen liitteenä olevassa tarkkailuohjelmassa.

ESITETTY TARKKAILUOHJELMA

Ehdotettu toistaiseksi voimassa oleva yhteistarkkailuohjelma sisältää kalataloustarkkailun osalta vuodesta 2022 alkaen viiden vuoden välein tehtävät edellisvuoden kalastusta koskevat kalastustiedustelut ja -haastattelut, vuodesta 2025 alkaen neljän vuoden välein tehtävät jätevedenpuhdistamoiden, Stadsforsin voimalaitoksen ja turvetuotantoalueiden verkkokoekalastukset, vuodesta 2022 tai 2024 alkaen kolmen vuoden välein tehtävät turvetuotantoalueiden sähkökoekalastukset sekä vuodesta 2022 alkaen kolmen vuoden välein tehtävät turvetuotantoalueiden koeravustukset. Lapuanjoen kalataloudellisessa yhteistarkkailussa käytetään Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen julkaisussa (21/2014) kuvattuja menetelmiä.

Kalastustiedusteluun osallistuvat kaikki kalataloudellisessa yhteistarkkailussa mukana olevat tahot. Tiedustelu tehdään 4 000 talouteen 3 kontaktikerran menetelmällä. Otanta tehdään kuntien väkiluvun suhteessa väestörekisteristä siten, että otokseen valitaan jokivarren talouksiin suuntautuvat postinumerot. Tiedustelu toteutetaan postitiedusteluna tai vaihtoehtoisesti mahdollisuuksien mukaan tekstiviesti- tai internetpohjaisella tiedustelumenetelmällä. Mahdollisuuksien mukaan tiedustelua täydennetään vapaaajankalastuksen tiedustelulla kalastuslupien ja jäsenluetteloiden perusteella. Tiedustelun avulla selvitetään lajistoa, kutualueita, kotitarve- ja virkistyskalastuksen pyyntialueita, kalastuspäivien määrää, pyyntivälineitä, saaliita ja sen käyttöä sekä kalastusta haittaavia tekijöitä. Tiedustelu toteutetaan siten, että tiedot ovat mahdollisimman vertailukelpoisia aiempien tiedusteluvuosien kanssa kalastusta koskeneiden tiedusteluiden kanssa. Tiedustelun tulosteissa esitetään tiedot verkkokalastuksen yksilösaaliista kohteittain. Tarkkailuraportissa selostetaan kalastustiedustelun perusjoukko ja otantamenetelmä.

Kalastustiedustelun lisäksi selvitetään alueella kalastavien/kalastusluvan lunastaneiden määriä, käytettyjä pyydyksiä ja saatuja saaliita haastattelemalla kalastusyhteisöjen esimiehiä vuosittain. Selvitys tehdään seuraavien kalastusyhteisöjen alueilla: Hirvijärvi – Varpulan kalastusseura, Alavuden seudun Urheilukalastajat, Kauhavan kalastusseura, Kuortaneen kalastusseura, Lehtimäen kalastuskunta (Kätkänjärvi, Kätkänjoki), Lapuan kalastusseura, Tiistenjoen kalastusseura, Sydänmaan kalastusseura ry, Allasjärvien kalastusseura ry, Kauhajärven osakaskunta, Kätkänjoen kalastusseura, Jeppo-Ytterjeppo fiskelag sekä Nykarleby Fiskelag.

Verkkokoekalastukset tehdään Nordic-verkoilla jätevedenpuhdistamoiden ja turvetuotantoalueiden alapuolella Lapuanjoessa Koskelassa, Hourunkoskella ja Liinamaassa, Kauhavanjoessa Pernaalla, Kyrösjärvessä, Kuhajärvessä, Kuivasjärvessä, Kauhajärvessä, Iso-Allasjärvessä, Vähä-Allasjärvessä, Putulanjärvessä ja Hirvijärven tekojärvessä. Stadsforsin voimalan alapuolella verkkokoekalastukset tehdään Coastal-verkoilla Lapuanjoen suistossa. Verkkokoekalastukset tehdään pääsääntöisesti heinäkuun alun ja syyskuun puolivälin välisenä aikana. Pyyntiponnistus pyyntikohteilla on vähintään kuusi verkkoyötä.

Turvetuotantoalueiden sähkökoekalastukset tehdään Uitonluomassa (1 koeala), Haapojanluomassa (2), Kontoluomassa (2), Kauhavanjoessa (2), Hirviyoessa (5), Lummukkaluomassa (1), Heiniluomassa-Hatunluomassa (2), Lehmijyoessa (1), Ripsaluomassa (1), Ahvenjoessa (1) ja Nurmonjoessa (2). Sähkökoekalastukset tehdään elokuun alun ja lokakuun lopun välisenä aikana veden lämpötilan ollessa yli 5 °C. Sähkökalastuksissa tehdään yksi poistopyynti ilman sulkuverkkoja.

Turvetuotantoalueiden koeravustukset tehdään Hirviyoessa (4 ravustusalueetta) ja Nurmonjoessa (2) ravustuskauden alussa heinä-elokuussa. Pyyntiponnistus on kullakin ravustusalueella 10 mertayötä.

Kalataloustarkkailun yhteenvedot laaditaan mahdollisuuksien mukaan siten, että kalastustiedustelun ja sitä seuraavan vuoden koekalastusten tulokset raportoidaan samassa raportissa. Koekalastusten tulokset raportoidaan kenttätyövuotta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. Kaikki koekalastustulokset tallennetaan valtakunnalliseen koekalastusrekisteriin kenttätyövuoden loppuun mennessä.

ASIANOSAISTEN KUULEMINEN

Kuulutus tarkkailuohjelmaesityksen kuulemisesta ja tarkkailuohjelmaesitys pidettiin 10.–24.3.2022 välisenä aikana nähtävinä Alavuden, Seinäjoen, Alajärven, Lapuan, Kauhavan ja Uudenkaarlepyyn kaupunkien sekä Kuortaneen kunnan ilmoitustauluilla. Lisäksi kuulutus ja ohjelmaesitys olivat nähtävinä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen internet-sivustolla ja Lapuanjoen ja Pohjoisen Rannikko-Pohjanmaan kalatalousalueille sekä Alavuden, Seinäjoen, Alajärven, Lapuan, Kauhavan ja Uudenkaarlepyyn kaupunkien sekä Kuortaneen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille toimitettiin 3.3.2022 tarkkailuohjelmaesitystä koskeva lausuntopyyntö.

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen antoi 10.3.2022 tarkkailuohjelmaesitystä koskevan lausunnon. Ympäristönsuojeluviranomainen totesi, että esitys Lapuanjoen kalataloudelliseksi yhteistarkkailuohjelmaksi on heidän näkökulmastansa riittävä.

Kauhavan kaupunki antoi 24.3.2022 tarkkailuohjelmaesitystä koskevan lausunnon. Kaupungilla ei ollut huomautettavaa ohjelmaesityksestä.

VARSINAIS-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen hyväksyy esitetyn tarkkailuohjelmaehdotuksen seuraavilla muutoksilla ja tarkennuksilla:

– Kalastustiedusteluissa ja koeravustuksissa tulee noudattaa ensisijaisesti teoksen "Kalavarojen käyttö ja hoito" (Salminen ja Böhling (toim.) 2018, Luke) ja toissijaisesti teoksen "Kalataloustarkkailu, periaatteet ja menetelmät" (Böhling ja Rahikainen (toim.) 1999, riistan ja kalantutkimus) suosituksia.

19.7.2022

VARELY/1008/2022

– Koekalastuksissa ja niiden saaliiden käsittelyssä tulee noudattaa ensisijaisesti teoksen "Kalavarojen käyttö ja hoito" (Salminen ja Böhling (toim.) 2018, Luke) ja toissijaisesti teoksen "Ohjeet standardinmukaisiin koekalastuksiin" (Olin ym. 2014, RKTL:n työraportteja 21/2014) suosituksia.

– Edellisvuonna tarkkailualueella harjoitettua kalastusta koskeva kalastustiedustelu tehdään vuonna 2022 esityksen mukaisesti, mutta seuraava vuonna 2027 tehtävä kalastustiedustelu tehdään seuraavilla muutoksilla ja tarkennuksilla (a–i).

- a) Kalastustiedustelun tulee koskea ainakin niitä yhteistarkkailun hankkeiden vaikutusalueiden vesimuodostumia, joissa voidaan arvioida sanottavasti harjoitettavan kalastusta ja/tai ravustusta.
- b) Kalastustiedustelulomakkeissa kysymykset ja -raporteissa tulokset tulee esittää mahdollisuuksien mukaan osa-alueittain, jotka vastaavat tarkkailualueen yksittäisiä vesimuodostumia tai niiden osia. Kalastustiedustelun osa-alueisiin sisältyvät vesimuodostumat tulee rajata ja vastaukset tulee olla mahdollista kohdistaa eri osa-alueisiin yksiselitteisesti.
- c) Alimpana osa-alueena kalastustiedustelussa on Stadsforsin voimalaitoksen alapuolinen jokialue päättyen jokisuuhun Alörsfjärdenille. Lapuanjoen pääuoman muina osa-alueina Kuortaneenjärven alapuolella ovat Stadsfors–Hourunkosken pato ja Hourunkosken pato–Kuortaneenjärvi.
- d) Kalastustiedustelulomakkeissa tulee esittää kartta, jossa on selkeästi rajattu kalastustiedustelun osa-alueet.
- e) Kalastustiedustelulomakkeissa tulee mainita jo alkuteksteissä, että ne koskevat myös tarkkailualueella harjoitettua ravustusta, ja ravustusta koskevat vastaukset tulee olla mahdollista antaa siten, että joki- ja täpläräpua koskevat tiedot voidaan erottaa toisistaan.
- f) Kalastustiedustelun otanta kohdistetaan ainakin niille postinumeroalueille, jotka kattavat tiedustelun kohteena olevat vesimuodostumat.
- g) Kalastustiedustelut toimitetaan yhteensä 4000 taloudelle/kalastajalle: 2000 taloudelle väestökisterin ja 2000 kalastajalle kalastonhoitomaksurekisterin perusteella.
- h) Kalastustiedustelut tulee toimittaa otoksiin valikoituneille talouksille ja henkilöille vastaajien äidinkielen mukaan suomen- ja/tai ruotsinkielisinä.
- i) Kalastustiedustelu voidaan toteuttaa osin sähköisesti siten, että kyselyyn valikoituneille talouksille ja henkilöille annetaan mahdollisuus vastata tiedusteluun paitsi postitse, myös sähköisesti.

– Kalastusyhteisöjen esimiehiä ei haastatella.

19.7.2022

VARELY/1008/2022

– Alavuden jätevedenpuhdistamon kalataloudellisia vaikutuksia tarkkailaan kalastustiedusteluiden lisäksi sähkökoekalastuksilla (ei verkkokoekalastuksilla). Yläpuolinen koeala perustetaan Töysänjoen Särkikoskeen (viitteelliset ETRS-TM35FIN-koordinaatit 6946314–327571) ja alapuolinen Lapuanjoen Karsinakoskeen (viitteelliset ETRS-TM35FIN-koordinaatit 6948915–326737).

– Lehtimäen jätevedenpuhdistamon kalataloudellisia vaikutuksia tarkkailaan kalastustiedusteluiden lisäksi Myllypurossa, Suopurossa ja Vääräpurossa tehtävillä sähkökoekalastuksilla (ei verkkokoekalastuksilla). Jätevesien purkureitillä sijaitseviin Myllypuroon ja Vääräpuuroon sekä vertailualueena toimivaan Suopuroon perustetaan kuhunkin yksi koeala, jotka valitaan maastossa ensimmäisen koekalastuksen yhteydessä tai ennen sitä. Myllypuron koealan viitteelliset ETRS-TM35FIN-koordinaatit ovat 6968167–341609, Vääräpuron 6971129–339761 ja Suopuron 6968327–341019.

– Lapuan jätevedenpuhdistamon ja Lapuan Peruna Oy:n kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan kalastustiedusteluiden lisäksi Lapuanjoessa tehtävillä verkkokoekalastuksilla. Yläpuolinen uusi pyyntipaikka valitaan Nurmionjoen laskukohdan ja Poutun padon väliseltä osuudelta, ja alapuolisena uutena pyyntipaikkana toimii "Lahnoonlahti" (ETRS-TM35FIN-koordinaatit 6993701–294167). Verkkokoekalastukset tehdään sekä ylä- että alapuolisella pyyntipaikalla kolmella Nordic-verkolla kahtena pyyntivuorokautena (pyyntiponnistus sekä ylä- että alapuolella 6 verkkoyötä).

– Härmäin jätevedenpuhdistamon kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan kalastustiedusteluiden lisäksi Lapuanjoessa tehtävillä verkkokoekalastuksilla. Yläpuolisena pyyntipaikkana toimii ohjelmaesityksen verkkokalastuspaikka "Lapuanjoki Liinamaa" ja alapuolisena uutena pyyntipaikkana "Voltti" (ETRS-TM35FIN-koordinaatit 7024675–290194). Verkkokoekalastukset tehdään sekä ylä- että alapuolisella pyyntipaikalla kolmella Nordic-verkolla kahtena pyyntivuorokautena (pyyntiponnistus sekä ylä- että alapuolella 6 verkkoyötä).

– Stadsforsin voimalaitoksen kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan kalastustiedusteluiden lisäksi Lapuanjoessa voimalan alapuolella lokakuussa tehtävillä nousukalapyynteillä. Pyynnit tehdään joko rysällä tai verkoilla, joiden voidaan odottaa pyytävän tehokkaasti jokeen nousevia lohikaloja eli taimenta, lohta ja siikaa. Nousukalapyyntit tehdään vuodesta 2023 alkaen viiden vuoden välein. Vuosittainen pyyntiponnistus on vähintään 20 pyydysvuorokautta. Pyyntejä voidaan tehdä niiden tehokkuuden kasvattamiseksi olosuhteista riippuen osittain syys- tai marraskuussa.

– Kauhavan jätevedenpuhdistamon kalataloudellisia vaikutuksia tarkkailaan kalastustiedusteluiden lisäksi Kauhavanjoessa tehtävillä sähkökoekalastuksilla (ei verkkokoekalastuksilla). Yläpuolinen koeala perustetaan Kalliokoskelle (ETRS-TM35FIN-koordinaatit 7002308–298954) ja alapuolinen Hemminkiin (ETRS-TM35FIN-koordinaatit 7002540–297250).

19.7.2022

VARELY/1008/2022

- Pynttärinnevan turvetuotantoalueen kalataloudellisia vaikutuksia tarkkailaan Kyrösjärven verkkokoekalastusten ja kalastustiedustelujen lisäksi Kyrösluomassa/Tovaskanluomassa ja Uitonluomassa tehtävillä sähkökoekalastuksilla (ei Kuhajärven verkkokoekalastuksilla). Kyrösjärvellä tehtävissä verkkokoekalastuksissa pyyntiponnistus on 15 verkkoyötä. Uitonluomassa sähkökalastusten koealana on ohjelmaesityksen koeala "Uitonluoma yläpuoli", ja Kyrösluomasta tai Tovaskanluomasta valitaan ensimmäisen koekalastuksen yhteydessä yksi koeala.
- Sillinnevan turvetuotantoalueen kalataloudellisten vaikutusten tarkkailuun sisältyvät verkkokoekalastukset tehdään koko Kuivasjärven alueella. Pyyntiponnistus tarkkailuvuosina on 20 verkkoyötä.
- Rahkanevan turvetuotantoalueen (Veljekset Nurmimäki Ay) kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan Sillinnevan kanssa Kuivasjärven verkkokoekalastuksilla (ei sähkökoekalastuksilla).
- Lamminnevan turvetuotantoalueen vaikutuksia Kuhajärven rapukantaan tarkkaillaan koeravustuksilla, jotka tehdään järven itäosassa.
- Kuhajärven verkkokoekalastuksissa pyyntiponnistus tarkkailuvuosina on 20 verkkoyötä.
- Ohranevan, Haisunevan ja Honkamaannevan-Kaidesnevan turvetuotantoalueiden kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan Kuhavanjoen pääuomassa tehtävillä koeravustuksilla ja sähkökoekalastuksilla. Uudet koeravustusalueet ja sähkökoekalastusten koealat valitaan seuraavilta jokiosuuksilta ennen ensimmäisiä pyyntejä tai niiden yhteydessä (tarkkailtava hanke, yp=yläpuolinen koeravustusalue, ap=alapuolinen): 1) Kuhajärvi-Kaidespuro (Honkamaanneva-Kaidesneva yp) 2) Kaidespuro-Kärmesluoma (Honkamaanneva-Kaidesneva ap, Haisuneva yp) 3) Kärmesluoma-Ohraluoma (Haisuneva ap, Ohraneva yp), 4) Ohraluoma-Hirvijoki (Ohraneva ap).
- Pitkäkangas-Hirvinevan turvetuotantoalueen kalataloudellisten vaikutusten tarkkailuun sisältyvät sähkökoekalastukset tehdään kahdella alapuolisella koealalla, joista toisena käytetään ohjelmaesityksen koealaa "Polvenkytö ap" ja toisena sen ja turvetuotantoalueen välille perustettavaa koealaa (viitteelliset ETRS-TM35FIN-koordinaatit 6986364–319967).
- Heininevan, Riihinevan (EPV Bioturve Oy) ja Kakkarannevan turvetuotantoalueiden kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan sähkökoekalastusten osalta ohjelmaesityksen koealoilla "Hatunluoma", "Lahoonkorpi" ja "Luostari, Huhdankoski" sekä yhdellä vertailukoealalla, joka perustetaan Hirvijokeen Hatunluoman ja Alakylän väliselle jokiosuudelle.
- Kampinnevan turvetuotantoalueen kalataloudellisia vaikutuksia tarkkailaan Hirviössä sähkökoekalastusten osalta yhdellä yläpuolisella Hirvijokylälle ja yhdellä alapuolisella Alakylän ja Hatunluoman väliselle jokiosuudelle perustettavalla koealalla (alapuolinen koeala sama kuin Heininevan,

Riihinevan ja Kakkaranevan yläpuolinen koeala). Koealat valitaan maastossa ensimmäisen koekalastuksen yhteydessä.

– Matinnevan turvetuotantoalueen kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan sähkökoekalastusten osalta ohjelmaesityksen koealan "Mustikkaneva ap" lisäksi yhdellä Kramsunluomaan tai Renkolanluomaan perustettavalla koealalla.

– Vähä-Allasjärvellä verkkokoekalastusten pyyntiponnistus tarkkailuvuosina on 10 verkkoyötä.

– Riihinevan turvetuotantoalueen (Neova Oy) kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan sähkökoekalastusten osalta Haapaluomassa kahdella alapuolisella koealalla, joiden viitteelliset ETRS-TM35FIN-koordinaatit ovat 6938546–307236 ja 6941571–305873.

– Laulateenneva-Isonevan turvetuotantoalueen kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan sähkökoekalastusten osalta ohjelmaesityksen koealan "Ripsaluoma-Pajuluoma" lisäksi toisella Ripsaluomassa sijaitsevalla alapuolisella koealalla, jonka viitteelliset ETRS-TM35FIN-koordinaatit ovat 6968048–293209.

– Tervanevan turvetuotantoalueen kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan sähkökoekalastusten osalta ohjelmaesityksen koealan "Ahvenjoki" lisäksi toisella Ahvenjoessa sijaitsevalla alapuolisella koealalla, jonka viitteelliset ETRS-TM35FIN-koordinaatit ovat 6947981–305735.

– Hirvijoessa ja Nurmonjoessa ei tehdä koeravustuksia.

– Lapuanjoen pääuoman verkkokoekalastukset tehdään vuodesta 2023 alkaen viiden vuoden välein.

– Järvien verkkokoekalastukset tehdään vuodesta 2025 alkaen viiden vuoden välein.

– Sähkökoekalastukset tehdään vuodesta 2022 alkaen kolmen vuoden välein.

– Koeravustukset tehdään vuodesta 2022 tai 2023 alkaen viiden vuoden välein.

– Kaikki yhteistarkkailuun sisältyvät koeravustukset tehdään koeravustusvuosina kolmena erillisenä ajankohtana heinäkuun lopun ja syyskuun alun välisenä aikana. Kunkin koeravustuskerran pyyntiponnistus on 25 meritayötä/pyyntialue. Merrat lasketaan pyyntiin vähintään viiden metrin välein alueille, joiden voidaan odottaa soveltuvan mahdollisimman hyvin rapujen elinympäristöksi tarkkailtavalla jokiosuudella. Koeravustusvälineet tulee desinfioida ennen siirtoa toiseen vesistöön. Koeravustuksissa saaliiksi saatavat täpläravut tulee hävittää siten, ettei niistä aiheudu tautien leviämisriskiä.

19.7.2022

VARELY/1008/2022

- Tarkkailuraporteissa tulee esittää kartta (tai kartat), joka sisältää jätevedenpuhdistamoiden jätevesien ja turvetuotantoalueiden kuivatusvesien purkupisteet vesistöihin, koekalastus- ja ravustuspaikat ja kalastustiedustelun osa-aluejaon.
- Tarkkailuraporteissa tulee esittää analyyseissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät, aikasarjat keskeisistä kala- ja rapukantojen tilaa kuvaavista muuttujista (sisältäen myös aiemman tarkkailun tulokset), mahdollisuuksien mukaan estimaattien tarkkuudet, arviot yhteistarkkailuun kuuluvien hankkeiden kalatalousvaikutuksista sekä aineistojen epävarmuudesta ja tarkkailun kehittämistarpeesta.
- Kalastustiedusteluiden osalta raporteissa tulee tuoda esille arviot otosten kohdistumisesta eri kalastajaryhmiin, otosten peittävyys suhteessa perusjoukkoihin, miten otoksen tulokset on laajennettu koko perusjoukkoon sekä mahdollisuuksien mukaan estimaattien tarkkuus. Lisäksi vuoden 2026 kalastusta koskevassa tiedusteluraportissa tulee arvioida tiedustelun toteuttamistavan muuttumisen vaikutukset tuloksiin ja kahden kehikkoperusjoukon (väestö- ja kalastonhoitomaksurekisterin taloudet/henkilöt) rinnakkaisen käytön soveltuvuus tarkkailuun.
- Sähkökalastusten koealojen kalatiheyksiä ja -biomassoja koskevissa aikasarjoissa tulee käyttää aiempien vuosien osalta ainoastaan ensimmäisten pyyntikertojen saaliista laskettuja kalatiheyksiä ja -biomassoja.

RATKAISUN PERUSTELUT JA LAUSUNTOJEN HUOMIOIMINEN

Esitetty tarkkailuohjelma antaa, mukaan lukien siihen tehdyt muutokset ja tarkennukset, ennalta arvioiden riittävät tiedot toiminnan kalataloudellisista vaikutuksista.

Kalastustiedusteluita sekä koekalastuksia koskevien suositusten noudattaminen on tärkeää tarkkailutulosten luotettavuuden, vertailukelpoisuuden ja yleisen hyödynnettävyyden sekä tarkkailun tehon kannalta.

Kalastustiedusteluiden toteuttamistapaa muutetaan vasta vuoden 2026 kalastusta koskevan tiedustelun yhteydessä, koska vuoden 2021 kalastusta koskeva tiedustelu oli jo tekeillä tämän päätöksen antohetkellä.

Kalastuksen ja kalansaaliiden tarkkaileminen tiedusteluilla mahdollisuuksien mukaan vesimuodostumittain on tärkeää tarkkailtavien hankkeiden kalataloudellisten vaikutusten erottamiseksi toisistaan ja muista ympäristötekijöistä. Osa-alueiden rajojen ja tiedustelun vastausten alueellisen kohdistumisen tulee olla yksiselitteisiä virheellisten johtopäätösten välttämiseksi. Lapuanjoen pääuoman osalta kalastustiedustelun osa-aluejaossa on tarpeen huomioida tarve saada tietoa vaelluskalojen esiintymisestä joen eri osilla. Kalastustiedusteluissa otanta tehdään väestörekisterin lisäksi kalastonhoitomaksurekisteristä, jotta tiedustelut kohdistuisivat paremmin kalastusta harrastaneisiin henkilöihin. Väestörekisteriotanta on kuitenkin tarpeen pitää osana tiedustelua kalastonhoitomaksusta vapautettujen kalastajien kalastuksen ja kalansaaliiden tarkkailemiseksi. Kalastustiedustelut

19.7.2022

VARELY/1008/2022

on tarpeen tehdä kaksikielisenä, koska tarkkailualueella asuu merkittävässä määrin sekä suomen- että ruotsinkielisiä.

Kalastusyhteisöjen esimiehiä ei haastatella, koska aiempiin haastatteluihin on sisältynyt ongelmia ja kalastustiedusteluilla saadaan tietoa tarkkailualueen kalastuksesta ja ravustuksesta.

Tarkkailuohjelmassa esitettyjä koekalastuksia ja -ravustuksia on muutettu hankkeista kala- ja rapukannoille aiheutuvien haittojen tarkkailun tehon kasvattamiseksi.

Stadsforsin voimalaitoksen kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan jokisuun Nordic-verkkokoekalastusten sijasta voimalan alapuolella syksyllä tehtävillä nousukalapyynteillä, koska voimalan kalataloudellisten vaikutusten osalta keskeistä on selvittää kuinka merkittävän nousuesteen pato muodostaa jokea pitkin ylävirtaan pyrkiville lohikaloille. Tiedot padon alapuolelle nousevien lohikalojen määrästä parantavat osaltaan mahdollisuuksia arvioida kalatien mahdollisella rakentamisella saavutettavia hyötyjä.

Kauhajärven ja Kauhavanjoen yläosalla tehtävillä koeravustuksilla tarkkaillaan vesistössä esiintyvää jokirapukantaa, joille saattaa aiheutua haittaa yhteistarkkailussa mukana olevista hankkeista. Hirvijoessa ja Nurmonjoessa koeravustuksia ei tehdä, sillä niissä ei tiettävästi esiinny rapuja.

Ravustuksissa käytettävien välineiden desinfiointi ja täplärapujen hävittäminen on tärkeää rapuruton leviämisen ehkäisemiseksi ja jokiravun elinmahdollisuuksien parantamiseksi.

Lapuanjoen pääuoman verkkokoekalastukset tehdään vuodesta 2023 alkaen, sillä osassa pyyntipaikoista ei olla aiemmin tehty verkkokoekalastuksia, ja kaikki jokialueen verkkokoekalastukset on tarkkailun tehon vuoksi tarpeen tehdä samoina vuosina.

Kauhavanjoen ja Kauhajärven koeravustukset tehdään joko vuodesta 2022 tai 2023 alkaen riippuen siitä, onko ravustusten järjestäminen vuodelle 2022 mahdollista.

Kaikissa verkkokoekalastuksissa ja koeravustuksissa riittää viiden vuoden tarkkailuväli, sillä niillä tarkkailtavat lajit elävät tarkkailualueilla kaiken ikäisinä, ja viiden vuoden välein tehtävillä pyynneillä voidaan tavoittaa näiden lajien kaikkien vuosiluokkien yksilöitä.

Verkkokoekalastuksissa Kauhajärvellä pyyntiponnistukseksi riittää järven pinta-alan ja maksimisyvyyden perusteella 20 ja Vähä-Allasjärvellä 10 verkkoyötä.

Tarkkailuraporttien kartoissa tulee esittää keskeisten tarkkailuun sisältyvien kohteiden sijainnit tarkkailuasetelman havainnollistamiseksi.

Lapuanjoen kalataloudellisen yhteistarkkailun tavoitteena on selvittää kaikkien yhteistarkkailussa mukana olevien hankkeiden kalataloudellisia vaikutuksia mahdollisimman kustannustehokkaasti mahdollistaen samalla tulosten laajan hyödyntämisen muun muassa vesienhoidossa ja kalavarojen käytön ja hoidon suunnittelussa. Yhteistarkkailussa saatavien tulosten sekä niiden luotettavuuden ja merkityksen arviointi edellyttää, että raporteissa annetaan kattava kuva tarkkailun menetelmistä, virhelähteistä ja johdopäätöksiin vaikuttavista tekijöistä.

Vuoden 2026 kalastusta koskevassa tiedusteluraportissa tulee arvioida tiedustelun toteuttamistavan muuttumisen vaikutukset tuloksiin, jotta tiedustelun tuloksia voidaan verrata aiempina vuosina saatuihin tuloksiin. Kahden kehikkoperusjoukon rinnakkaisen käytön toimivuuden arviointi on tarpeen paitsi Lapuanjoen kalataloudellisen yhteistarkkailun, myös kalastustiedusteluiden yleisen kehittämisen kannalta.

Virta-alueiden kalastossa tapahtunutta kehitystä arvioitaessa tulee käyttää kalatiheys- ja -biomassa-arvioita, jotka on laskettu ainoastaan yhden (vanhempien tulosten osalta ensimmäisen) pyyntikerran saaliista, jotta kalatiheyksien ja -biomassojen vuosien välinen vertailu antaisi totuudenmukaisen kuvan kalaston kehityksestä.

TARKKAILUOHJELMAN MUUTTAMINEN JA VOIMASSAOLO

Päätöstä voidaan tarvittaessa muuttaa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla. Pieniä muutoksia tarkkailun suorittamistapaan tai aikatauluun voidaan tehdä ilman tarkkailupäätöksen muutosta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla tai ELY-keskuksen aloitteesta.

Tämä päätös on voimassa, kunnes uusi päätös asiasta on annettu.

OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 62 §, 64 §, 65 §
Hallintolaki (434/2003)
Kielilaki (423/2003)

KÄSITTELYMAKSU

20 h á 70 €, yhteensä 1400 €, arvonlisävero 0 %. Käsittelemaksun periminen perustuu valtioneuvoston asetukseen 1259/2021. Lasku lähetetään erikseen valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen sekä maksuun voidaan hakea oikaisua Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta. Oikaisuvaatimusosoitus liitteenä.

Kalastusbiologi

Mika Sivil

LIITTEET	Päätöstä ja maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus Tarkkailuohjelmaesitys
JAKELU	Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry
TIEDOKSI	<p>Päätösjäljennös:</p> <p>Alavuden kaupunki Lapuan Jätevesi Oy Kauhavan Vesi Oy Lapuan Peruna Oy Stadsforsin voimalaitos Neova Oy EPV Bioturve Oy Esa Tammela Kurjennevan Turve Oy Pohjanmaan Biolämpö Oy Mantelan Turve Ay Jussi Syrjämäki Oy Veljekset Nurmimäki Ay Lapuanjoen kalatalousalue Pohjoisen Rannikko-Pohjanmaan kalatalousalue Alavuden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Alajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Lapuan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Kauhavan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Uudenkaarlepyyn kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Kuortaneen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue</p> <p>Ilmoittaminen päätöksestä:</p> <p>Tieto päätöksestä julkaistaan Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen internet-sivustolla sekä Alavuden, Seinäjoen, Alajärven, Lapuan, Kauhavan ja Uudenkaarlepyyn kaupunkien ja Kuortaneen kunnan ilmoitustauluilla.</p>